

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Gıda güvenliği ve halk sağlığını tehdit eden sorunların tespit edilmesi, yurt dışına ihraç edilen tarımsal ürünlerde pestisit ve aflatoksin kaynaklı sıkça yaşanan sorunlar nedeniyle "sınır reddi" kararı verilen ürünlerin iç piyasaya sürülüp sürülmediğinin incelenmesi, iç piyasadaki tarım ürünlerinin denetim süreçlerinin etkinliğinin araştırılması, tarım ilaçlarının denetimsiz kullanımı sonucunda halk sağlığında zehirlenmeler, alerjik reaksiyonlar ve kanser gibi ölümcül hastalıklara yol açtığına dair iddiaların incelenmesi, pestisit kullanımını azaltan organik tarım ve iyi tarım uygulamalarının yaygınlaştırılmasına yönelik politikaların belirlenmesi ve gerekli önlemlerin alınması amacıyla Anayasa'nın 98'inci, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını saygılarımızla arz ve teklif ederiz.

Edcan KİS
Mersin M.V.

Ömer Fethi Görec
Kırgele

Dr. Jale Nur SÜLLÜ
Eskişehir Milletvekili

Nuray Yantar
Pekirdöğ M.V.

Ali Karaoğlu
Uşak M.V.

İsmet Güneşbay
Canelekale M.V.

Uğur Bayraktutan
Artvin M.V.

Uğur Güneşbay
Kırgele M.V.

Mehmet Can
Lampan M.V.

Mehmet Kaya
Kocaeli

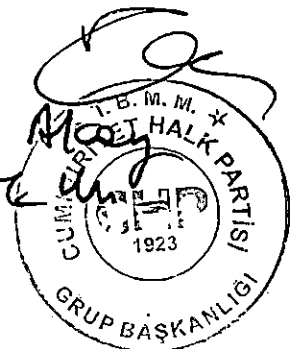
Tahsin Beçer
Bartın M.V.

Tuncer Aras
Bartın

Aliye Tamsi Özsever
Düzce M.V.

Dr. Aliye Özsever
Antalya M.V.

Cevdet Maç
Koruköy M.V.

GEREKÇE

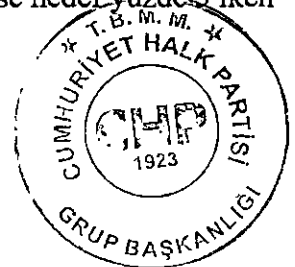
Gıda güvenliği tarımsal üretimden hasat, işleme, depolama, dağıtım, hazırlık ve tüketime kadar her aşamada besin zincirinin güvenli kalmasını sağlamada kritik rolü bulunmaktadır. Türkiye’den özellikle yurt dışına ihraç edilen tarımsal ürünlerde pestisit (zirai ilaç) ve aflatoksi kaynaklı sorunların sıkça yaşanması ve “sınır reddi” kararı verilen ürünlerin iç piyasaya sürülme ihtimali, halk sağlığı açısından ciddi riskler barındırmaktadır. Denetimsiz şekilde kullanılan tarım ilaçları, halk sağlığında; zehirlenmelere, alerjik etkilere ve kanser gibi ölümcül hastalıklara yol açmaktadır. Tarımsal ürünlerin pazara sürülmeden denetim ve kontrollerinin yapılması gerekirken son dönemde Fransa’dan kuru incir, Bulgaristan’dan Antep fıstığı ve nar, Polonya’dan nar, Danimarka’dan üzüm yaprakları geri dönmüştür. En son Türkiye’den Tunus’a ihraç edilen 2.500 ton patatesin zararlı bakteriler nedeniyle geri gönderilmesi konunun ciddiyetini bir kez daha gözler önüne sermiştir.

FAO’ya göre (Food and Agriculture Association of the United Nations: Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü) gıda güvenliği “gıdalarda tüketicilerin sağlığına zarar verebilecek tehlikelerin bulunmaması veya kabul edilebilir düzeyde olması” anlamına gelmektedir. Ayrıca, gıda güvenliğinin tarımsal üretimden hasat, işleme, depolama, dağıtım, hazırlık ve tüketime kadar her aşamada besin zincirinin güvenli kalmasını sağlamada kritik rolü olduğu vurgulanmaktadır. Türkiye’de ise tarımsal ilaç kullanımı her geçen yıl bir önceki yıla göre artmaktadır. 2013’te 39,4 bin ton olan zirai ilaç kullanımı 2023 yılında 57,7 bin tona çıkmıştır. Dünyada dekar başına ortalama ilaç kullanımı 180 gram iken Türkiye, 270 gram ile dünya ortalamasının oldukça üzerindedir.

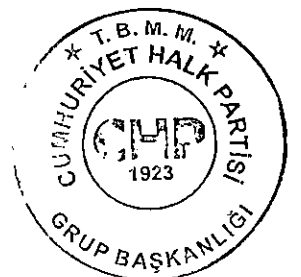
Aday ülke olduğumuz Avrupa Birliği’nin (AB) gıda güvenliği politikası, “tarladan sofraya/çiftlikten çatala” ilkesi temelinde yürütülmekte ve bu ilke doğrultusunda bütüncül bir yaklaşım benimsenerek üretim zincirinin her aşaması denetlenmektedir. Gıda ve yem ticaretinde kamu sağlığını korumaya yönelik olarak paydaşlarını bilgilendirmek için kullandığı Gıda ve Yemler İçin Hızlı Alarm Sistemi’nde (RASFF) 2024 yılının ilk 11 ayının kayıtlarına göre Türkiye’den ihraç edilen 281 ürün ile ilgili pestisit (tarım zehirlileri) oranının aşımı nedeniyle ret kararının verildiği görülmektedir. 2023 yılında 167 iken 2024 yılında hızlı bir artış yaşandığı dikkat çekmektedir. Avrupa Komisyonu’na bağlı Alarm ve Dayanışma Ağı’nın (ACN) 2023 yılı raporuna göre AB sınırlarında gıda güvenliği risklerine ilişkin yapılan geri bildirimlerde Türkiye, 408 bildirimle ilk sırada yer almaktadır.

Pazarlarda, marketlerde ve sokaklarda görece ucuz satılan tarımsal ürünlerin çoğunun sınırdan geri gönderilen aşırı ilaçlı ve aflatoksin içeren tarımsal ürünlerin olması olasılığının çok yüksek olduğu ifade edilmektedir. Dolayısıyla, Tarım ve Orman Bakanlığı’na bağlı laboratuvarlar ve yetkilendirilmiş özel laboratuvarlarda analizler yapılıyor olsa da düzgün metotlar ve kalibrasyon açısından denetim eksikliği olduğu gerçektir. Hasat öncesi analizleri yapılacak örneklerin araziden alınmasında en önemli denetim unsuru Ziraat Mühendisleri Odası olması gerekirken, bu süreçte Ziraat Mühendisleri Odaları Bakanlık tarafından dışarıda tutulmaktadır. Denetimin olmadığı ortamda güvenli gıda söz konusu olamaz. Denetim yapacak mühendis olmayınca halk sağlığı tüccarın ve üreticinin insafına kalmaktadır.

AB’de toplam tarım arazileri içinde organik tarım yapılan alanın oranı yüzde 9,1 ve hedefleri bu oranı yüzde 25’e çıkartmaktır. Bu sayede kimyasal gübre kullanımını yüzde 20, pestisit kullanımını ise yarıya indirmeyi hedeflemektedirler. Ülkemizde ise hedef yüzde 5 iken her geçen yıl hedeften uzaklaşıldığı görülmektedir.

Ortaya konulan gerekçeler doğrultusunda; gıda güvenliği ve halk sağlığını tehdit eden sorunların belirlenmesi, yurt dışına ihraç edilen tarımsal ürünlerde pestisit ve aflatoksi kaynaklı sorunların sıkça yaşanmasıyla birlikte “sınır reddi” kararı verilen ürünlerin iç piyasaya sürülüp srlmediğinin belirlenmesi, iç piyasadaki dolaşımdaki denetimsizlik, tarım ilaçlarının denetimsiz şekilde kullanılmasının halk sağlığında zehirlenmelere, alerjik etkilere ve kanser gibi ölümcül hastalıklara yol aması gibi, iddiaların araştırılması, organik ve iyi tarım uygulamalarının yaygınlaştırılması için gerekli önlemlerin alınması amacıyla bir Meclis Araştırması açılması gerekmektedir.

..... Sayılı Meclis Araştırma Önergelerinin İmza Çizelgesi

[illegible]